

Som obeťou trestného činu...

Každý z nás sa môže stať obeťou trestného činu. Nezáleží na tom, o aký trestný čin ide. Za obeť trestného činu sa považuje každý, komu bolo ublížené na zdraví, spôsobená škoda alebo ublížené iným spôsobom v dôsledku trestného činu. Obeťou sú aj príbuzní toho, kto v dôsledku trestného činu zomrel.

Každá obeť má, bez ohľadu na podanie trestného oznámenia, tieto práva:

Aké sú moje práva?

● PRÁVO BYŤ VYPOČUTÝ/Á

Máte právo povedať, čo sa stalo, ako Vám bolo ublížené, opísať ako sa cítite. Polícia, prokurátor alebo aj zdravotník sú povinní Vás vypočuť a poskytnúť Vám potrebnú pomoc.

● PRÁVO, ABY SA S VAMI ZAOBCHÁDZALO S ÚCTOU, REŠPEKTOM A CITLIVO

Všetky štátne orgány majú povinnosť s Vami komunikovať tak, aby neprehľbovali traumou spôsobenú trestným činom. Sú povinné brať ohľad na to, v akej situácii sa nachádzate a prihliadať na Vaše potreby. V prípade, ak Vám otázky policajta, prokurátora či sudcu ubližujú alebo sa Vám zdajú ich poznámky nemiestne, máte právo na to upozorniť a požiadať ich, aby prestali.

● PRÁVO NA INFORMÁCIE V ZROZUMITEĽNEJ FORME

Polícia a prokuratúra má povinnosť Vás informovať najmä o možnosti podať trestné oznámenie, o postupe trestného konania a kontaktoch na organizácie, ktoré Vám môžu pomôcť. Na Vašu žiadosť Vám polícia, príp. prokuratúra, pomôže kontaktovať subjekt poskytujúci pomoc obetiam, ktorý sa bude ďalej venovať Vaším potrebám. Aj zdravotník je povinný Vám poskytnúť kontakt na subjekt poskytujúci pomoc obetiam.

● PRÁVO NA ODBORNÚ POMOC

Máte právo požiadať o odbornú pomoc niektorý zo subjektov poskytujúcich pomoc obetiam, alebo intervenčné centrum pre obeť domáceho násillia. Budú sa Vám venovať profesionálne školení zamestnanci, ktorí Vám pomôžu s právnymi otázkami alebo poskytnúť psychologickú podporu. V prípade potreby Vám pomôžu zabezpečiť núdzové bývanie, kontaktovať rodinu či získať financie.

Chcem podať trestné oznámenie...

Trestné oznámenie môžete podať na ktorejkoľvek policii, prokuratúre, prípadne súde. Môžete ho podať písomne, ústne do zápisnice alebo aj elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom. Polícia Vás bude bližšie informovať o Vašich možnostiach a právach. Jednotlivé orgány (t.j. polícia, prokuratúra, súdy) navzájom spolupracujú a v prípade potreby Vaše oznámenie posunú ďalej, na orgán, ktorý sa ním bude bližšie zaoberať.

Po podaní trestného oznámenia Vám policajti alebo prokurátor vydá písomné potvrdenie, v ktorom bude označené, kedy bolo oznámenie podané, ktorý orgán ho prijal a stručne opísané, čoho sa trestné oznámenie týka.

Čo dosiahnem trestným oznámením/konaním?

V trestnom konaní budete označený ako poškodený/á, t.j. osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, nemajetková alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej práva alebo slobody. Toto označenie súvisí najmä s Vašími právami počas trestného konania a možnosťami ich uplatnenia, napr. vo forme predkladania dôkazov, podania sťažnosti alebo odvolania.

Na čo slúži trestné konanie a čo ním dosiahnem?

Trestné konanie slúži najmä na to, aby sa objasnilo, čo sa stalo, páchateľ bol potrestaný a obeť nahradená spôsobená škoda. Zároveň má úlohu prevencie, čo znamená, že má odradiť páchateľa alebo aj iné osoby od toho, aby spáchali trestný čin. Obeť/poškodený trestným konaním môže dosiahnuť najmä pocit zadosťučinenia, zbaviť sa traumy spôsobenej trestným činom a získať aj náhradu škody – finančnú kompenzáciu, ktorá má nahradiť tak majetkovú ujmu ako aj napr. stratu na zárobku spôsobenú práceneschopnosťou v dôsledku trestného činu. Trestné konanie má pomôcť obeť znovunadobudnúť pocit bezpečia.

Nechcem ísť na políciu sám/a...

Máte právo, aby Vás sprevádzal dôverník, a to na každý úkon. Môže ním byť ktokoľvek, blízky kamarát, priateľ, priateľka, rodinný príbuzný alebo známy. Dôležité je, aby ste sa so svojím dôverníkom cítili bezpečne a bol pre Vás oporou.

Čo ak si nepamätám všetky detaily?

Podstatné je, aby ste v trestnom oznámení uviedli všetko to, čo si pamätáte. Nemusíte vedieť, o aký trestný čin ide, stačí, ak vlastnými slovami opíšete, čo sa stalo. Môžete si to premyslieť, zapísať následnosť udalostí alebo detaily a priniesť si tieto poznámky so sebou.

Nerozumiem a nehovorím veľmi dobre po slovensky, čo mám robiť?

Máte právo požiadať o tlmočníka, ktorý bude zabezpečený zo strany polície. Vám nevznikajú žiadne náklady spojené s tlmočením, tie znáša štát. Rovnako tak máte právo na to, aby Vám podstatné rozhodnutia boli preložené alebo pretlmočené do jazyka, ktorému rozumiete.

Nemôžem si dovoliť právnik a nemám sa s kým poradiť...

O pomoc môžete požiadať subjekt poskytujúci pomoc obetiam, alebo intervenčné centrum pre obeť domáceho násillia. Ich zoznam nájdete na stránke Ministerstva spravodlivosti SR. Tento zoznam Vám má povinnosť poskytnúť aj policajti a v prípade, ak budete chcieť, tak Vám pomôže kontaktovať vybraný subjekt.

V prípade súdneho konania, Vám môže byť ustanovený aj advokát, ktorý Vám pomôže s právnymi náležitosti. Za určitých podmienok Vám právnu pomoc môže poskytnúť aj Centrum právnej pomoci.

Podal/a som trestné oznámenie a chcem ho vziať späť. Čo sa stane?

Trestné oznámenie nie je možné vziať späť. Pri niektorých trestných činoch sa však vyžaduje Váš súhlas, aby bolo možné pokračovať v trestnom konaní. Tento súhlas môžete kedykoľvek vziať späť a následne bude trestné konanie zastavené, bez toho, aby sa konalo pojednávanie alebo páchateľ bol odsúdený či Vám bola nahradená škoda.

Čo sa bude diať po podaní trestného oznámenia?

Príslušný policajti bude zisťovať a preverovať, čo sa stalo. Bude sa snažiť získať dôkazy či vypočúvať ďalších svedkov. Dôkazy o spáchaní trestného činu a preverovanie udalostí vykonáva polícia. V prípade, ak však viete o nejakých dôkazoch, môžete ich predložiť alebo navrhnúť (napr. dokumenty, mená svedkov). Policajti Vás môže opakovane predvolať a klásť Vám doplňujúce otázky. Vždy je však povinný komunikovať s Vami s rešpektom a klásť Vám otázky zrozumiteľne. V niektorých prípadoch je policajti povinný nahrávať Váš výsluch na kameru a to z toho dôvodu, aby ste nemuseli opätovne opisovať, čo sa stalo a znovu prežívať priebeh trestného činu.

Vykázala polícia vašu blízku osobu z vášho bytu alebo domu?

Polícia môže vašu blízku osobu (partnera alebo partnerku, rodiča, dieťa a pod.) vykázať z vášho bytu alebo domu, kde spoločne bývate, ako aj z jeho bezprostredného okolia na 14 dní. Dôvodom vykázania je obava, že vám od tejto osoby môže hroziť ďalší útok na váš život, zdravie, slobodu alebo ľudskú dôstojnosť. V tomto čase sa vykázaná osoba nesmie vrátiť domov a nesmie sa k vám ani priblížiť na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov. V prípade porušenia tohto zákazu volajte políciu. Polícia má zákonnú povinnosť zaslať správu o vykázaní do príslušného intervenčného centra vo vašom samosprávnom kraji. Centrum Vás bude v priebehu 3 dní telefonicky kontaktovať a ponúkne Vám odbornú pomoc. Preto je dôležité, aby ste políciu poskytli svoje aktuálne kontaktné údaje a telefónne číslo.

Obdobie vykázania Vám poskytuje priestor na získanie odbornej pomoci a uskutočnenie rozhodnutí pre bezpečnú budúcnosť vás a vašich detí. Pri rozhodovaní vám poradia odborníci z intervenčného centra.

DÔLEŽITÉ KONTAKTY

Integrovaný záchranný systém	112
Polícia	158
Linka detskej istoty	116 111
Linka pre hľadané deti	116 000
Linka detskej dôvery	55/ 234 72 72
Linka UPSVAR pre nahlásenie zanedbávania	0800 191 222
Národná linka pre ženy	0800 212 212
Linka prokuratúry pre ohlásenie domáceho násillia	0800 300 700
Linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi	0800 800 818

<https://www.justice.gov.sk/>

<https://detstvobeznasilia.gov.sk/>

<https://www.zastavmenasilie.gov.sk/>

<https://pomocpreobete.gov.sk>

<https://prevenciakriminality.sk/p/pomoc-obetiam>

KONTAKT, NA SUBJEKT POSKYTUJÚCI POMOC
OBETIAM, KTORÝ VÁM POMÔŽE:

Centrum sociálnych služieb KA

Intervenčné centrum

Vykonávajúce pôsobnosť na území Banskobystrického
kraja

podľa §28a zákona č.274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti SR o udelení akreditácie číslo AK012/2018/13

0911 731 123; 0944 013 112
intervencnecentrum@csska.sk
www.csska.sk/intervencne-centrum

- občianske združenie, ktoré vzniklo v roku 2011 a od januára 2022 pôsobí aj ako **INTERVENČNÉ CENTRUM**
- poskytuje obetiam domáceho násillia **krízovú intervenciu a odbornú špecializovanú pomoc**, špecializovaná pomoc zahŕňa:
 - ✓ *právne poradenstvo* v oblasti trestného, civilného a rodinného práva; vypracovanie a podanie návrhov na vydanie neodkladného opatrenia na rozvod a úpravu rodičovských práv a povinností, trestného oznámenia a pomoc pri iných právnych úkonoch sprevádzanie počas trestného konania vrátane výsluchov na polícii a súde
 - ✓ posúdenie rizika, ktoré hrozí vám a vaším blízkym v dôsledku domáceho násillia a vypracovanie bezpečnostného plánu
 - ✓ *psychologickú pomoc* a terapiu pre vás a vaše deti
 - ✓ *sociálne poradenstvo* o rôznych formách sociálnej podpory a dostupnej finančnej podpory
 - ✓ sprostredkovanie ďalšej pomoci, napr. bezpečného núdzového ubytovania a pod.
- pomoc je poskytovaná **bezplatne** a v prípade požiadania aj **anonymne**

„Realizované s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu na poskytovanie odbornej pomoci obetiam trestných činov. Za obsah tohto dokumentu výlučne zodpovedá Centrum sociálnych služieb KA.“

SOM OBEŤOU TRESTNÉHO ČINU...

ČO MÁM ROBIŤ? AKÉ SÚ MOJE PRÁVA? AKO MÁM POSTUPOVAŤ?